

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра історії, теорії мистецтв та виконавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 18.10. 2018 р.

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

СУЧАСНА МУЗИКА

підготовки

магістра

(назва освітнього ступеня)

Спеціальності

025 «Музичне мистецтво»

(шифр і назва спеціальності)

освітньої програми «Музичне мистецтво»

Програма навчальної дисципліни «Сучасна музика» підготовки магістра галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 025 «Музичне мистецтво» за освітньою програмою «Музичне мистецтво»

Розробник: Коменда Ольга Іванівна, доцент кафедри історії, теорії мистецтв та виконавства, кандидат мистецтвознавства, доцент.

Рецензент: Новакович Мирослава Олександрівна, доцент кафедри музичної медієвістики та україністики Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка, кандидат мистецтвознавства

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри історії, теорії мистецтв та виконавства

протокол № 2 від 20.09 2018 р.

Завідувач кафедри: (Ігнатова Л.П.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету культури і мистецтв

протокол № 1 від 11.10 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (Каленюк О.М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	02 культура і мистецтво 025 музичне мистецтво музичне мистецтво	Нормативна/Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 6
		Семестри 11
ІНДЗ: <u>нема</u>		Лекції 20 год.
		Практичні (семінарські) 16 год.
		Самостійна робота 78 год.
		Консультації 6 год.
Форма контролю: екзамен (3 семестр)		

заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	02 культура і мистецтво 025 музичне мистецтво музичне мистецтво	Нормативна/Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 7
		Семестри 13
ІНДЗ: <u>нема</u>		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 6 год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 16 год.
Форма контролю: екзамен (13 семестр)		

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасна музика» є виховання високопрофесійного музиканта, сприяння його всебічному та гармонійному розвитку, естетичному і духовному збагаченню.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Сучасна музика» є засвоєння студентами поняттєво-термінологічного апарату історичного музикознавства, отримання навичок слухання, розуміння, аналізу та інтерпретації сучасних музичних текстів та бачення сучасної музичної культури як однієї із частин національної і світової культури в цілому.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- закономірності та тенденції розвитку сучасної музики;
- сутність основних теоретичних понять та категорій сучасного музикознавства;
- творчість виданих українських та зарубіжних сучасних композиторів;
- методологія аналізу та інтерпретації сучасних музичних текстів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 год. / 4 кредити ECTS.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

денна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак. (Сем.)	Лаб.	Конс.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7
3 семестр						
Змістовий модуль 1. Світова сучасна музика.						
Тема 1. Західноєвропейський повоєнний авангард.	12	2	2	–	2	6
Тема 2. Олів'є Мессіан.	10	2	2	–	–	6
Тема 3. Альфред Шнітке.	9	2	–	–	1	6
Тема 4. Родіон Щедрін.	9	2	–	–	1	6
Разом за змістовим модулем 1	40	8	4	–	4	24
Змістовий модуль 2. Українська сучасна музика.						
Тема 1. Мирослав Скорик.	13	2	2	–	–	9
Тема 2. Євген Станкович.	13	2	2	–	–	9
Тема 3. Леся Дичко.	13	2	2	–	–	9
Тема 4. Валентин Сильвестров.	13	2	2	–	–	9
Тема 5. Олександр Козаренко.	13	2	2	–	–	9
Тема 6. Огляд творчості сучасних українських композиторів.	15	2	2	–	2	9
Разом за змістовим модулем 2	80	12	12	–	2	54
Усього годин	120	20	16	–	6	78

заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак. (Сем.)	Лаб.	Конс.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7
3 семестр						
Змістовий модуль 1. Світова сучасна музика.						
Тема 1. Західноєвропейський	11	1	1	–	2	7

повоєнний авангард.						
Тема 2. Олів'є Мессіан.	11	1	1	–	2	7
Тема 3. Альфред Шнітке.	10	1	–	–	2	7
Тема 4. Родіон Щедрін.	10	1	–	–	2	7
Разом за змістовим модулем 1	42	4	2	–	8	28
Змістовий модуль 2. Українська сучасна музика.						
Тема 1. Мирослав Скорик.	14	1	1	–	2	10
Тема 2. Євген Станкович.	14	1	1	–	2	10
Тема 3. Леся Дичко.	14	1	1	–	2	10
Тема 4. Валентин Сильвестров.	12	1	1	–	–	10
Тема 5. Олександр Козаренко.	11	1	–	–	–	10
Тема 6. Огляд творчості сучасних українських композиторів.	13	1	–	–	2	10
Разом за змістовим модулем 2	78	6	4	–	8	60
Усього годин	120	10	6	–	16	88

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тема	Кількість годин
2 семестр		
1.	Західноєвропейський повоєнний авангард. Слухання творів. Вивчення музичних тем.	6/7
2.	Олів'є Мессіан. Біографія. Слухання творів. Вивчення музичних тем.	6/7
3.	Альфред Шнітке. Біографія. Слухання творів. Вивчення музичних тем.	6/7
4.	Родіон Щедрін. Біографія. Слухання творів. Вивчення музичних тем.	6/7
5.	Мирослав Скорик. Біографія. Слухання творів. Вивчення музичних тем.	9/10
6.	Євген Станкович. Біографія. Слухання творів. Вивчення музичних тем.	9/10
7.	Леся Дичко. Біографія. Слухання творів. Вивчення музичних тем.	9/10
8.	Валентин Сильвестров. Біографія. Слухання творів. Вивчення музичних тем.	9/10

9.	Олександр Козаренко. Біографія. Слухання творів. Вивчення музичних тем.	9/10
10.	Огляд творчості сучасних українських композиторів. Слухання творів. Вивчення музичних тем.	9/10
Разом		78/88

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль (маx = 40 балів)										Модульний контроль (маx = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1										Модуль 2		
Зміст. модуль 1				Зміст. модуль 2						МКР 1	МКР 2	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	30	30	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			

Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування, семінари, письмові тестові завдання, музичні вікторини, письмові контрольні роботи, екзамен.

Критерії оцінювання семінарського заняття

відмінно (12–16) (19–24) – студент правильно і повно засвоїв теми, у відповіді висвітлив образно-художній та жанрово-стильовий зміст творчого доробку композиторів, перелічив основні твори, зазначив їх найхарактерніші особливості, продемонстрував здатність проаналізувати запропонований музичні твори та узагальнити результати цього аналізу, вказав особливості образно-художнього змісту творів та їх музичного втілення, продемонстрував володіння музичною термінологією, знання музичного матеріалу, уміння розпізнати і дати вичерпну теоретичну інформацію (композитор, твір, частина, тональність, назва сцени і т. д.) щодо запропонованого на слух музичного фрагменту. Матеріал відповіді виклав логічно, згідно з нормами літературної мови.

добре (7–11) (13–18) – студент правильно, але неповно засвоїв теми, у відповіді допустив 2–3 незначні неточності – не достатньо повно висвітлив образно-художній та жанрово-стильовий зміст творчого доробку композиторів, не зазначив особливостей основних творів, продемонстрував здатність проаналізувати запропоновані музичні твори, але не зміг узагальнити

результати цього аналізу, вірно вказав особливості образно-художнього змісту твору, але допустив незначні неточності у характеристиці їх музичного втілення, допустив незначні термінологічні неточності, в цілому виявив знання музичного матеріалу, уміння розпізнати і дати певну інформацію (композитор, назва твору) щодо запропонованого на слух музичного фрагменту.

задовільно (2–6) (6–12) – студент розкрив теми неповно, матеріал виклав не послідовно, з помилками, не висвітлив суть образно-художнього та жанрово-стильового змісту творчого доробку композиторів, перелічив твори без коментарів, матеріал виклав не послідовно, з помилками, не виявив здатність аналізу твору, неточно визначив особливості образно-художнього змісту творів, допустив суттєві помилки у характеристиці їх музичного втілення, продемонстрував розуміння музичної термінології, але допустив при цьому ряд неточностей та помилок, в цілому виявив знання музичного матеріалу, уміння розпізнати і дати часткову інформацію (композитор або твір) щодо запропонованого на слух музичного фрагменту.

незадовільно (0–1) (0–5) – студент не розкрив змісту тем, виявив повне незнання музичного матеріалу, продемонстрував неволодіння термінологією.

Критерії оцінювання контрольної роботи

відмінно (21–30) – студент правильно і повно засвоїв навчальний матеріал, у відповіді висвітлив образно-художній та жанрово-стильовий зміст творчого доробку композиторів, перелічив основні твори, зазначив їх найхарактерніші особливості, продемонстрував здатність проаналізувати запропоновані музичні твори та узагальнити результати цього аналізу, вказав особливості образно-художнього змісту творів та їх музичного втілення, продемонстрував володіння музичною термінологією, знання музичного матеріалу, уміння розпізнати і дати вичерпну теоретичну інформацію (композитор, твір, частина, тональність, назва сцени і т. д.) щодо запропонованих на слух музичних фрагментів. Відповідь виклав логічно, згідно з нормами літературної мови. Дав відповіді на додаткові запитання.

добре (11–20) – студент правильно, але неповно засвоїв навчальний матеріал, у відповіді допустив 2-3 незначні неточності – не достатньо повно висвітлив образно-художній та жанрово-стильовий зміст творчого доробку композиторів, не зазначив особливостей основних творів, продемонстрував здатність проаналізувати запропонований музичний твір, але не зміг узагальнити результати цього аналізу, вірно вказав особливості образно-художнього змісту творів, але допустив незначні неточності у характеристиці їх музичного втілення, допустив незначні термінологічні неточності, в цілому виявив знання

музичного матеріалу, уміння розпізнати і дати певну інформацію (композитор, назва твору) щодо запропонованих на слух музичних фрагментів.

задовільно (1–10) – студент завоїв навчальний матеріал неповно, виклав непослідовно, з помилками, не висвітлив суть образно-художнього та жанрово-стильового змісту творчого доробку композиторів, перелічив твори без коментарів, з помилками, не виявив здатність аналізу творів, неточно визначив особливості образно-художнього змісту творів, допустив суттєві помилки у характеристиці їх музичного втілення, продемонстрував розуміння музичної термінології, але допустив при цьому ряд неточностей та помилок, в цілому виявив знання музичного матеріалу, уміння розпізнати і дати часткову інформацію (композитор або твір) щодо запропонованих на слух музичних фрагментів.

незадовільно (0) – студент не володіє теоретичним матеріалом, виявив повне незнання музичного матеріалу, продемонстрував неволодіння музичною термінологією.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 – 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Українське музикознавство. Збірка наукових праць. В. 1–35. – Київ: вид-во Міністерства культури і мистецтв України, Національної музичної академії України ім. П.Чайковського, Центру музичної україністики. – Київ, 1970–2018.
2. Науковий Вісник Національної музичної академії України. Збірка наукових праць. В. 1–20. – Київ: вид-во Національної музичної академії України ім. П.Чайковського. – Київ, 1999–2018.
3. Контрасти. 4-11-й Міжнародні фестивалі сучасної музики. – Львів,

- 1998–2018.
4. Коменда О. Універсальна творча особистість Олександра Козаренка / Ольга Коменда // // Музикознавчі студії Інституту мистецтв СНУ імені Лесі Українки та НМАУ ім. П.Чайковського: зб. наук. пр. – Вип. 14. – 2014. – С. 13–29.
 5. Коменда О. Українська музика межі ХХ – ХХІ століть у здобутках композиторів покоління 1990-х. Стан розвитку та перспективи / Ольга Коменда // Проблеми педагогічних технологій. В. 2–4 (31–33). – 2006. – С. 38–43.
 6. Коменда О. Риси гармонічного стилю кантати М. Скорика «Весна» / Ольга Коменда, Віктор Тиможинський // Музикознавчі студії Інституту мистецтв ВДУ імені Лесі Українки та НМАУ ім. П. І. Чайковського: зб. наук. пр. – В. 1. – 2007. – С. 71–87.
 7. Коменда О. Рання творчість Олександра Козаренка: початок формування індивідуальності композитора і піаніста / Ольга Коменда // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету: зб. наук. пр. – Вип. 19: у 2-х тт. Том 1. – 2013. – С. 197–204.
 8. Коменда О. Неофольклоризація культового жанру у «Нагірній проповіді» В. Рунчака як продовження практики жанрового синтезу І. Стравінського: музично-інтонаційний та естетично-художній аспекти / Ольга Коменда // Студії мистецтвознавчі. – Число 4. Театр. Музика. Кіно. – 2005. – С. 24–32.
 9. Коменда О. Камерна кантата в українській музиці 2-ї пол. ХХ ст. Основні напрямки і тенденції розвитку жанру / Ольга Коменда // Проблеми педагогічних технологій. В. 1 (31). – 2006. – С. 22–26.
 10. Коменда О. Інтертекстуальний простір «Українського реквієму» О. Козаренка / Ольга Коменда, Наталія Сухоцька // Музикознавчі студії Інституту мистецтв ВНУ імені Лесі Українки та НМАУ ім. П.Чайковського: зб. наук. пр. – Вип.7. – 2011. – С. 428–448.
 11. Коменда О. Жанрово-стилістичний дискурс «Двох хорів rustico» Віктора Тиможинського / Ольга Коменда // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету: зб. наук. пр. – Вип.14. – 2009. – С. 115–133.
 12. Коменда О. Жанрово-інтонаційні джерела тематизму камерної кантати Олександра Козаренка «П'єро мертвопетлює» / Ольга Коменда // Українська культура: минуле, сучасне шляхи розвитку: зб. наук. пр. Рівненського державного гуманітарного університету. – У 2-х т. – Вип. 18. – 2012. – Т. 1. – С. 162–165.
 13. Коменда О. Естрадно-джазові твори Мирослава Скорика / Ольга Коменда // Новината за напреднали наука – 2013: матеріали за ІХ міжнародна научна практична конференція. – 17–25 май. – Том 42. Фізическа культура и спорт. Музика и живот. – 2013, София: «Бял ГРАД-БГ» ООД. – С. 67–72.

14. Коменда О. Духовні теми і жанри в українській музиці кін. ХХ ст. – поч. ХХІ ст. / Ольга Коменда // Студії мистецтвознавчі. – Число 4 (16). Театр. Музика. Кіно. – 2006. – С. 51–55.
15. Коменда О. Деякі аспекти жанрово-стильового діалогу в сучасному українському органному мистецтві / Ольга Коменда, Олександр Дем'янчук // Музикознавчі студії Інституту мистецтв ВДУ імені Лесі Українки та НМАУ ім. П. І. Чайковського: зб. наук. пр. – В. 1. – 2007. – С. 64–70.
16. Коменда О. Волинський осередок Національної спілки композиторів України: навч. посіб. / Аделіна Єфіменко, Ольга Коменда. – Луцьк : РВВ «Вежа» ВДУ імені Лесі Українки, 2006. – 214 с.
17. Коменда О. «Concerto Rutheno» Олександра Козаренка: тематизм, принципи розвитку, особливості драматургії / Ольга Коменда // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство. – 2013. – №1. – С. 10–16.
18. Коменда О. «Ой у Луцьку славнім...» Віктора Тиможинського: до питання подієвості музичного тексту / Ольга Коменда // Ставропігійські філософські студії. Ultima ratio : зб. наук. пр. з філософії, психології, мистецтвознавства, культурології, педагогіки та філософії освіти. – Вип. 4. – Львів : Ставропігійон, 2010. – С. 129–144.
19. Київське музикознавство: Збірка наукових праць. – 1–10. – Київ: вид-во Національної музичної академії України ім. П. Чайковського, Київського державного вищого музичного училища ім. Р. М. Глієра, 1999–2018.
20. Komenda O. Współczesny kompozytor ukraiński Ołeksander Kozarenko i jego twórczość sceniczna / Olga Komenda // Kamerton. – Rzeszów. – 2013. – №57. – S. 252–259.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Західноєвропейський повоєнний авангард. Загальна характеристика.
2. Конкретна музика (П'єр Шеффер).
3. Серіалізм (Олів'є Мессіан).
4. Електронна музика (Герберт Аймерт, Лючано Беріо).
5. Алеаторика (Джон Кейдж).
6. Пуантилізм (Антон Веберн).
7. Відкрита форма (Карлнгайц Штокгаузен).
8. Музика для «приготовленого» фортепіано (Джон Кейдж).
9. Музика за математичними проектами (Яніс Ксенакіс).
10. Сонористика (Дьєрдь Лігеті),
11. Мінімалізм (Террі Райлі).
12. Медитативна музика (Карлнгайц Штокгаузен).
13. Олів'є Мессіан. Своєрідність естетики: релігійно-філософські пошуки.
14. Олів'є Мессіан. «Лади обмеженої транспозиції», «Взаємнообернені

- ритми».
- 15.Олів'є Мессіан. «Квартет на кінець часів».
 - 16.Олів'є Мессіан. Симфонія «Турангаліла».
 - 17.Олів'є Мессіан. Фортепіанний цикл «20 поглядів на немовля Ісуса».
 - 18.Олів'є Мессіан. «Каталоги птахів».
 - 19.Альфред Шнітке. Філософія творчості. Концепція полістилістики. Принцип цитування і принцип алузії.
 - 20.Альфред Шнітке. Concerto grosso №1 для 2-х скрипок, клавесина, підготовленого фортепіано і струнних.
 - 21.Альфред Шнітке. Концерт для альту з оркестром.
 - 22.Альфред Шнітке. Опера «Історія доктора Іоганна Фауста» з прологом та епілогом.
 23. Альфред Шнітке. Балет «Пер Гюнт». Балет в трьох актах з епілогом.
 - 24.Родіон Щедрін.Основні засади естетики і поетики. Неофольклоризм.
 - 25.Родіон Щедрін.Концерт для оркестру «Пустотливі частівки».
 - 26.Родіон Щедрін.Балети. «Горбоконики», «Кармен-сюїта», «Анна Кареніна», «Чайка», «Дама з собачкою».
 - 27.Родіон Щедрін.Опера «Мертві душі».
 - 28.Родіон Щедрін.Фортепіанні концерти. П'єси для фортепіано.
 - 29.Мирослав Скорик.Творчий портрет композитора в дзеркалі епохи.
 - 30.Мирослав Скорик. Неофольклоризм. «Гуцульський триптих». «Карпатський концерт».
 - 31.Мирослав Скорик. Під знаком неокласицизму та неоромантизму. Партити. Віолончельний концерт.
 - 32.Мирослав Скорик. Стилвова гра. Прелюдії і фуги для фортепіано.
 - 33.Євген Станкович.Творчий портрет.
 - 34.Євген Станкович.Симфонічні жанри. «Sinfonia larga».
 - 35.Євген Станкович.Симфонія №3 «Я стверджуюсь» для соліста, мішаного хору та симфонічного оркестру на слова П. Тичини.
 - 36.Євген Станкович.Камерна симфонія №3 для флейти і струнних.
 - 37.Євген Станкович.Симфонія-диптих для хору а cappella на сл. Т. Шевченка.
 - 38.Євген Станкович.Фольк-опера «Коли цвіте папороть».
 - 39.Леся Дичко.Тематика, жанровий зміст та асоціативний характер творчості.
 - 40.Леся Дичко.Кантати «Червона калина». «Чотири пори року».
 - 41.Леся Дичко.Духовна музика. «Урочиста літургія».
 - 42.Валентин Сильвестров.Своєрідність стилю та творчої особистості. Огляд творчого доробку.
 - 43.Валентин Сильвестров. «Містерія» для альтової флейти та ударних. Симфонія №2 для флейти, ударних, фортепіано і струнних, «Медитація» для віолончелі та камерного оркестру.
 - 44.Валентин Сильвестров.Симфонія №5.
 - 45.Валентин Сильвестров. «Тихі пісні». «Прості пісні».

46. Валентин Сильвестров. Піснеспіви на слова Т. Шевченка, «Майдан – 2014».
47. Олександр Козаренко. Універсалізм творчої особистості.
48. Олександр Козаренко. Кантата для контртенора та камерного оркестру «П'єро мертвопетлює». «Concerto Rutheno» для препарованого фортепіано і камерного оркестру.
49. Олександр Козаренко. «Орестея». «Час покаяння».
50. Олександр Козаренко. «Українська кафолічна літургія». «Український реквієм».
51. Володимир Рунчак. «1+16...». «Розмова з Часом».
52. Олександр Щетинський. Хорова симфонія «Узнай себе».
53. Віктор Тиможинський. Хорова творчість.
54. Огляд творчості сучасних українських композиторів. Творчість Віктора Камінського, Алли Загайкевич, Миколи Ковалінаса, Івана Небесного та ін.